

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Функціональна діагностика в освітніх закладах

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»

другого (магістерського) рівня

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “12” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Функціональна діагностика в освітніх закладах
Освітня програма	«Середня освіта (Фізична культура)»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –12 год. Семінарські заняття – 24 год. Самостійна робота – 54 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна призначена для студентів першого курсу (магістр) спеціальності 014 Середня освіта. Фізична культура та покликана сформувати у них систему знань по діагностиці функціонального стану організму під час занять фізичною культурою і спортом і має важливе значення для оцінки ступеня впливу фізичних навантажень на організм, внесення відповідних коректувальних заходів у тому випадку, коли не вистачає його функціональних можливостей для адекватної відповіді на різні за об'ємом та інтенсивністю фізичні навантаження. Все це в цілому сприяє вирішенню головного завдання фізичної культури і спорту – оптимізації рівня здоров'я і досягненню високих спортивних результатів. Головними завданнями функціональної діагностики в галузі фізичного виховання і спорту є питання, пов'язані, перш за все, з оцінкою рівня розвитку таких функціональних компонентів, як фізична працездатність, функціональна підготовленість, загальні адаптивні можливості тощо.

Не менше важливим у плані правильного розуміння мети і завдань функціональної діагностики є питання термінологічного характеру, зокрема, правомірності застосування деяких традиційних у спортивній медицині і фізіології понять..

Мета та цілі курсу

Мета – ознайомити майбутніх фахівців з сучасними методами, які використовуються для обстеження різних контингентів населення у клініці та при заняттях фізичною культурою і спортом, трактовкою отриманих результатів та використання їх у практичній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомитися з визначенням термінів з дисципліни «Функціональні і інструментальні методи дослідження у фізичній культурі».
- розуміти мету, завдання та основні напрямки (аспекти) функціональної діагностики;

- правильно розуміти такі поняття як “функціональні можливості організму” та “функціональні здібності організму”;
- формувати уявлення про функціональну діагностику, знати її мету та основні завдання;
- вміти застосовувати експериментальні методики комплексних функціональних обстежень при оздоровчому та спортивному тренуванні;
- оволодіти методичними підходами до математичного розрахунку величин ряду найважливіших показників системи кровообігу, зовнішнього дихання, параметрів електрокардіограми тощо;
- засвоїти знання з аналізу показників функціональних проб за результатами обстеження, вирішувати питання дозування фізичних навантажень;
- надавати рекомендації щодо вибору найбільш оптимального виду навантажень та тренуючих рухових режимів в залежності від фізичного стану;
- знати основні методичні підходи до оцінки функціонального стану організму;
- формувати блоки функціональних проб для визначення стану окремої системи та організму в цілому.

4. Компетентності

загальні:

ЗК-3 здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації

ЗК-8 здатність самостійно набувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання, у тому числі в нових областях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності

ЗК-9 здатність і готовність планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері професійної діяльності, розробляти та управляти проектами спілкуватися державною та іноземними мовами у сфері рекреаційного туризму;

фахові:

ФК-1 володіння високим рівнем знань у сфері фізичного виховання та рекреаційно-оздоровчої діяльності (з новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями)

ФК-9 здатність здійснювати проектування освітньої, рекреаційно-оздоровчої, науково-дослідницької, організаційно-управлінської та культурно-просвітницької діяльності

ФК-11 здатність розробляти цільові програми розвитку фізичної культури та туризму на різних рівнях

ФК-12 здатність представляти інтереси освітньої організації з питань фізичного виховання в державних і громадських органах управління, в ЗМІ; знаходити шляхи взаємодії з потенційними спонсорами

ФК-15 здатність користуватися іншомовними інформаційними ресурсами, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз та використовувати іноземний досвід практичного вирішення актуальних і нестандартних проблем у сфері фізичної культури

ФК-18 здатність розробляти, реалізовувати і контролювати соціально значущі програми по залученню різних груп населення до активних занять фізичною культурою і пропаганди здорового способу, використовуючи новітні технології

Програмні результати навчання

ПРН-5 знає сутність та зміст сучасних технологій навчання у старшій і вищій школах, у тому числі дистанційної освіти.

ПРН-7 знає методологію системних досліджень, методи дослідження та аналізу складних об'єктів і процесів, розуміє їх складність, різноманіття, багатофункціональність для розв'язання прикладних завдань у галузі професійної діяльності

ПРН-10 вміє розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту ПРН-19 вміє аналізувати інформацію з різних джерел, готувати до публікації тексти професійного змісту державною та іноземною мовами; узагальнювати результати експериментально-дослідницької і аналітичної роботи у вигляді дипломної роботи та інших наукових публікацій; проявляти принциповість і нетерпимість до проявів академічного плагіату;

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- мету і завдання лікарського, лікарсько-педагогічного контролю і лікарсько-педагогічних спостережень;
- оволодіти медико-біологічною термінологією, що використовується у фізичній культурі і спорті; структуру та основні методи функціонального обстеження а також параклінічні методи;
- знати найбільш розповсюджені функціональні проби, що використовуються у фізичній культурі і спорті;
- завдання та загальні вимоги до проведення навантажувальних тестів у фізичній культурі і спорті;
- методи оцінки стану здоров'я, рівню фізичного розвитку, а також функціональних можливостей провідних систем організму у тренуваних і нетренуваних осіб в залежності від статі та віку, а також у осіб з обмеженими фізичними можливостями.

вміти:

- використовувати різні методи обстежень у фізичній культурі та спорті,
- оцінювати функціональний стан організму людини, фізичний розвиток, фізичну підготовленість і фізичну працездатність,
- оцінювати результати функціональних методів дослідження;
- використовувати сучасні методи та методики тестування;
- оцінювати реакції організму на навантаження;
- застосовувати методи дослідження серцево-судинної та респіраторної систем у спортсменів, оцінювати структурні особливості спортивного серця, функціональний стан систем кровообігу та дихання;
- оцінити статичні та динамічні параметри апарату зовнішнього дихання;
- здійснювати дослідження функціональних можливостей ЦНС у спортсменів та стану вегетативної нервової системи, стану нервово-м'язового апарату та функціонального стану аналізаторів.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Функціональна діагностика як самостійна дисципліна. Поняття функціонального стану. Лікарський контроль в оздоровчих і спортивних тренуваннях різних	Знати: про функціональну діагностику як самостійну дисципліну. Історія пізнання людиною проблем власного здоров'я в контексті розвитку суспільства, науки і культури. Внесок вітчизняних та зарубіжних вчених у розвиток функціональної діагностики, як науки та її сучасний стан. Предмет, завдання та методи функціональної діагностики. Місце функціональної діагностики серед природничих наук та наук	Тести, питання, реферати

	<p>контингентів населення.</p>	<p>про людину та в комплексі клінічного дослідження.</p> <p>Поняття функціонального стану. Поняття про фізіологічні та морфологічні норми, їх інтегративний зміст. Донозологічний, або пограничний стан між здоров'ям і хворобою. Поняття про функціональні навантаження. Лікарський контроль в оздоровчих і спортивних тренуваннях різних контингентів населення, в адаптивній фізичній культурі та інваспорті. Особливість лікарського контролю від віку та статі осіб, які тренуються.</p> <p>Вміти: використовувати різні методи обстежень у фізичній культурі та спорті, оцінювати функціональний стан організму людини, фізичний розвиток, фізичну підготовленість і фізичну працездатність,</p>	
<p>2</p>	<p>Методи дослідження серцево-судинної системи. Тестування як основа функціональної діагностики</p>	<p>Знати: Загальна характеристика методів дослідження електричної активності серця. Анатомо-фізіологічні основи електрокардіографії. Будова та функції провідної системи серця.</p> <p>Теоретичні основи стандартної електрокардіографії: поняття електрокардіографії; електрокардіограми; фізичний смисл ЕКГ; поняття позиції електрода; відведення ЕКГ (грудні та стандартні відведення від кінцівок).</p> <p>Теоретичні основи електрокардіографії з фізичним навантаженням. Функціональні проби: степ-тест, велоергометрия, тредміл-тест, ергометричний тест, ортостатична проба. Динаміка відновлення основних показників після проведення проби. Особливості ЕКГ спортсменів.</p> <p>Теоретичні основи холтермоніторинга ЕКГ. Теоретичні основи ехокардіографії: поняття ехокардіографії; фізичний принцип метода ехокардіографії; параметри Ехо-КГ; клінічні можливості метода Ехо-КГ. Клінічне значення ехокардіограми в діагностиці пороків серця: ураженні митрального клапана; ураженні аортального клапана; гіпертрофії міокарда; міокардіопатії. Спортивне серце.</p> <p>Діагностична цінність функціональних проб із фізичним навантаженням.</p> <p>Вміти: застосовувати методи дослідження серцево-судинної системи у спортсменів, оцінювати структурні особливості спортивного</p>	<p>Тести, питання, реферати</p>

		серця, оцінювати реакції організму на навантаження;	
3	Методи дослідження респіраторної систем у клініці та спорті.	<p>Знати: Загальну характеристика методів дослідження системи органів дихання. Функціональні параметри респіраторної системи: частота дихання, дихальний об'єм, життєвий об'єм, залишковий об'єм, резервний об'єм, хвилинний об'єм дихання. Розрахунки дихальних коефіцієнтів.</p> <p>Теоретичні основи спірометрії, спірографії та спірогазометричного дослідження. Поняття методу спірометрії. Основні дихальні показники, їх фізіологічна норма. Параметри респіраторної системи у спортсменів. Поняття про максимальну вентиляцію легень. Визначення величини основного обміну. Поняття про метод оксигеметрії. Апаратура та методика проведення оксигеметрії. Фізіологічний принцип оксигеметрії.</p> <p>Теоретичні основи пневмотахометрії та пневмотахографії. Діагностична цінність пневмотахометрії та пневмотахографії.</p> <p>Показання та протипоказання для застосування гіпоксичних проб. Проба Штанге. Проба Генче. Проба за Бутейком. Критерії вентиляції легень.</p> <p>Вміти: застосовувати методи дослідження респіраторної систем у спортсменів, оцінити статичні та динамічні параметри апарату зовнішнього дихання;</p>	Тести, питання, реферати
4	Дослідження опорно-рухового апарату.	<p>Знати: Загальні аспекти морфофункціонального обстеження опорно-рухового апарату. Теоретичні основи діагностики викривлення хребта. Причини розвитку сколіозу. Види сколіозу за формою і локалізацією. Ступені сколіозу. Тестові рухи, тестові позиції. Гоніометрія. Оснащення для проведення гоніометрії. Клінічна діагностика сколіотичних викривлень.</p> <p>Методи діагностики рухів в суглобах. Дослідження рухів в суглобах за методикою SFTR на прикладі руху в плечовому суглобі.</p> <p>Діагностика стану стопи. Поняття, види і ступені плоскостопості. Діагностика неврологічних проявів остеохондрозу. Поняття, причини, механізми, види остеохондрозу хребта. Клінічні прояви остеохондрозу. Основні методи обстеження</p>	Тести, питання, реферати

		<p>хребта. Дослідження особливостей активних рухів. Дослідження особливостей пасивних рухів. Пальпаторне дослідження структур хребта. Техніка мануального обстеження різних відділів хребта.</p> <p>Діагностика пошкоджень м'яких тканин колінного суглобу. Анатомо-фізіологічні особливості колінного суглобу. Основні діагностичні симптоми пошкоджень м'яких тканин колінного суглобу. Діагностика пошкодження бічних та хрестоподібних зв'язок. Діагностика пошкодження менісків. Причини та механізми пошкодження менісків.</p> <p>Вміти: оцінювати плоскостопість за різними методиками (подометрія, плантографія), рухові порушення (шкала Ліндмарка, індекс Мотрисайті, тест контролю руху тулуба TRUNK Control Nest, Motor club assessment), порушення постави.</p>	
5	Дослідження і оцінка функціонального стану нервової системи	<p>Знати: властивості основних нервових процесів (гальмування та збудження). Методики дослідження простої зорово-моторної реакції. Методики дослідження складних зорово-моторних реакцій. Методики визначення функціональної рухливості та сили основних нервових процесів. Загальна характеристика методів дослідження електричної активності мозку. Теоретичні основи методу електроенцефалограми. Поняття методу електроенцефалографії. Фізичний принцип ЕЕГ. Апаратура для проведення ЕЕГ. Артефакти. Діагностична цінність методу ЕЕГ.</p> <p>Методика ЕЕГ в стані спокою. Частота коливань біопотенціалів (ритми). Елементи електроенцефалограми, її аналіз.</p> <p>Теоретичні основи методу електроенцефалограми при проведенні функціональних проб: ЕЕГ з реакцією активації; ЕЕГ з фотостимуляцією; ЕЕГ з гіпервентиляцією; ЕЕГ з фоностимуляцією; інтелектуальні проби.</p> <p>Значення ЕЕГ в розумінні функціонального стану організму та клінічне значення в діагностиці епілепсії. Спайкова активність при приступах епілепсії. Генералізована епілептична активність. Локальна епілептична активність. Зміни ЕЕГ при медикаментозній інтоксикації. Зміни на ЕЕГ при черепно-мозковій травмі.</p>	Тести, питання, реферати

		<p>Методи оцінки функціонального стану периферичної нервової системи організму. методика проведення, оцінка отриманих результатів.</p> <p>Електронейроміографічне дослідження периферичної нервової системи. Стимуляційна електронейроміографія.</p> <p>Основні методичні підходи до оцінки функціонального стану вегетативної нервової системи</p> <p>Анатомія вегетативної системи. Методи оцінки вегетативної системи.</p> <p>Вміти: Оцінити силу нервових процесів за Е.П.Ільїним (темпінг-тест), проведення пальценосової, Ромберга, ортостатичної, кліно-ортостатичної проб і Ашнера.</p> <p>Проведення дослідження властивостей нервових процесів за допомогою комп'ютерної системи «Діагност-1» та інтерпретація результатів.</p> <p>Оцінити силу м'язів – мануально-м'язеве тестування (ММТ), тест Фалена, тест Фалена-Дуркана: методика проведення, оцінка отриманих результатів, дослідження рефлексів - шкали TSS, NIS: Оцінка сили нервових процесів за Е.П.Ільїним (теппінг-тест). Інтерпретувати вегетативний тонус за коефіцієнтом Хільденбранта (КХ).</p>	
6	Визначення функціональних можливостей основних аналізаторів.	<p>Знати: Особливості злагодженої діяльності окремих аналізаторів та їх роль у забезпеченні оптимальної рухової реакції організму.</p> <p>Поняття «аналізатор». Класифікація рецепторів. Значення функціонального стану аналізаторів для спортивної діяльності. Методи дослідження функціонального стану слухового, зорового та вестибулярного аналізаторів у спортсменів.</p> <p>Методи дослідження функціонального стану шкірного та рухового аналізаторів.</p> <p>Вміти: проводити і оцінювати стан слухового, зорового і вестибулярного аналізаторів</p>	Тести, питання, реферати
7	Рентгенологічні, ендоскопічні, ультразвукові методи дослідження.	<p>Знати: Загальну характеристику методів рентгенографії. Рентгенівські знімки, візуалізація органів і структур. Значення рентгенологічного методу в клінічній медицині. Переваги і недоліки рентгенографії; негативний вплив рентген-промінів.</p> <p>Загальна характеристика методів дослідження органів черевної порожнини. Теоретичні основи ендоскопічних методик.</p>	Тести, питання, реферати

		<p>Ендоскопічні методи дослідження шлунково-кишкового тракту. Поняття про езофагоскопію, фіброгастроскопію. Діагностична цінність фіброгастроскопії. Поняття про ректоскопію. Показання для ректоскопії. Методика дослідження методом ректоскопії.</p> <p>Про ультразвуковий метод дослідження. Загальна характеристика методів ультразвукової діагностики. Фізичні основи ультразвукової діагностики. Застосування ультразвуку в діагностиці внутрішніх хворіб. Переваги та недоліки ультразвукового методу в порівнянні з рентгенографією.</p> <p>Вміти: інтерпретувати показники додаткових методів дослідження при показаннях до занять фізичною культурою і спортом.</p>	
8	<p>Діагностика рівня індивідуального здоров'я і адаптивних можливостей організму. Методи інтегральної оцінки фізичного здоров'я. Нетрадиційні методи діагностики.</p>	<p>Знати: функціональні показники адаптації за Р.М. Баєвським із співавторами. Методику Г.С. Мельникової із співавторами. Кількісна оцінка адаптаційного стану організму за О.Г. Сорокіним, Маліковим.</p> <p>Репрезентативні методичні підходи до визначення рівня фізичного здоров'я різних категорій людей. Методи меридіанної діагностики за Накатані. Метод Р. Фолля. Метод К. Акабане. Новітні апаратні методи нетрадиційної діагностики. Експрес-оцінка рівня соматичного здоров'я за резервами біоенергетики. Експрес-оцінка рівня соматичного здоров'я з вадами опорно-рухового апарату. Фізіологічне обґрунтування тестів.</p> <p>Вміти: провести і оцінити експрес-методи самооцінки рівня здоров'я в оздоровчому тренуванні.</p>	Тести, питання, реферати

4. Система оцінювання курсу

- Розподіл балів, які отримують студенти

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне (семінарське) заняття	35
Самостійна робота	10
Додатковий результат	5

Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Заняття												Разом балів	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 кр К=2	КСР	
Семінарські/ Практичні/ Лабораторні з-тя	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		35
КСР													100	10
Додатковий результат (реферат)														5
Екзамен														50
Всього														100

Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях відбувається за **100 бальною шкалою**.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарських заняттях (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі, відповідно максимальний бал за **роботу на семінарських заняттях** може скласти **35 балів**), у тому числі разом з контрольною роботою. Контрольна робота оцінюється у 100 бальній шкалі і має коефіцієнт 2 при виставленні підсумкової оцінки.

Максимальний бал за самостійну роботу може скласти **10 балів** (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі).

За підготовку реферата згідно індивідуальних завдань студент максимально може отримати 5 балів (оцінка виставляється у 100 бальній шкалі)

Тестовий контроль рівня знань студентів проводиться під час кожного семінарського заняття і реалізується в системі дистанційного навчання або на паперових носіях. Максимальна кількість балів, набрана під час тестового контролю на кожному семінарському занятті, становить 100 (виставляється згідно % правильних відповідей). Проходження всіх тестових завдань є обов'язковим для кожного студента.

На кожному занятті студент може отримати оцінку за **усну відповідь** (УВ), участь у дискусії, згідно контрольних запитань, розв'язування проблемних ситуацій тощо. Максимально можлива кількість балів під час кожного заняття – 100

Контроль самостійної роботи (КСР) відбувається згідно затвердженого університетом графіка навчального процесу за розкладом.

Для цього студент має самостійно опрацювати програмові питання у відповідності до теми. З темами, які виносяться на контроль самостійної роботи, студент знайомиться на початку семестру. У методичних рекомендаціях щодо організації самостійної роботи вказується тема (и), перелік програмових питань, які студент має опанувати, літературні джерела для опрацювання та інші матеріали за необхідності. Контроль самостійної роботи реалізується шляхом проходження тестування на платформі дистанційного навчання, паперових носіях або усно.

Максимально можлива кількість балів, яку студент може набрати під час тестового контролю самостійної роботи – 100.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові

інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

80-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

70-79 балів - Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, допускаючи незначні помилки.

60-69 балів - Студент володіє навчальним матеріалом поверхово; ознайомлений з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді плутає поняття, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість; планує та виконує частину завдань з допомогою викладача.

50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, електронні ресурси (доступні в локальній мережі університету), дистанційна технологія навчання.
Література:	
Базова	
1. Жарінов О.Й., Іванів Ю.А., Куць В.О. Функціональна діагностика: Підручник для лікарів-інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України/за ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ: Четверта хвиля, 2018. -736 с. .	

2. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І.І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с.
3. Костюкевич В.М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: монографія / В.М. Костюкевич, Є.П. Врублевський, Т.В. Вознюк та ін.; за ред. В.М. Костюкевича. – Вінниця: «Планер», 2017. – 191 с.
4. Луковська О.Л. Методи клінічних і функціональних досліджень у фізичній культурі та спорті: Підручник. Дніпропетровськ: Журфонд, 2016. 311 с.
5. Маликов Н.В., Богдановська Н.В., Сватъев А.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті. Навчальний посібник / Н.В. Маликов, Н.В. Богдановська, А.В. Сватъев – Запоріжжя, 2006. – 75 с.
6. Свінціцький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. - К.: Медицина - 2019 - 1008с.
7. Філіпов М.М. Функціональна діагностика: Навч. посіб. - К. : НТУУ «КШ», 2000. - 90 с.

Допоміжна

8. Апанасенко Г.Л., Чистякова Ю.С. Здоров'я спортсмена: критерії оцінки і прогнозування. Теорія і практика фізичної культури. 2006. № 1. С.25-29.
9. Жарінов О.Й., Іванів Ю.А., Куць В.О. Тести з функціональної діагностики: Навчальний посібник для слухачів циклів спеціалізації та передатестаційних циклів. – Вид. 4-те, доповн. та перероб. – К.: Четверта хвиля, 2015. -- 256 с., іл.
10. Кашуба В.А. Біомеханіка осанки: Монографія. - К. : Олімпійська література, 2003. - 279 с. .
11. Луковська О.Л., Мизніков Е.П., Петречук Л.М. Методи клінічних і функціональних досліджень у фізичній культурі і спорті (тестові завдання): методическі рекомендації. Дніпропетровськ: ДДІФКіС. 2014. 38 с.
12. Попадюха Ю. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації. – В-во: "Центр навчальної літератури" - 2018 -300с.
13. Функціональна діагностика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Хорошуха, В.П. Мурза, М.П. Пушкар. – К. : Університет «Україна», 2007. – 308 с.
14. Яремко Є.О., Вовканич Л. С. Фізіологія фізичного виховання і спорту: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2014. - 192 с.

Електронні джерела:

15. <http://www.nbuv.gov.ua/> (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського).
16. <https://d-learn.pnu.edu.ua> Функціональні методи... (дистан.)

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38 (0342) 59-60-12 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	Остап'як Зіновій Миколайович, доктор медичних наук, професор
Контактна інформація викладача	Номер мобільного телефону 0965782295 zinovii.ostapiak@pnu.edu.ua

--	--

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до « Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) » – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання

	<p>індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)» – стор. 3.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)» –</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач: Остап'як Зіновій Миколайович, доктор медичних наук, професор